

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno MCXVIII. ad annum MCLXXIX.

Parisiis, 1644

De Conivgatis Et Sponsis monasterium ingressis, vel ingredi volentibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15588

CAP. IV. *Idem * Ryomenſi & Vintonienſi epiſcopis.*

An deci-
mandum ſit
antequam
ſeruien-
tibus debita
impendan-
tur de fru-
gibus.

Cum homines de Hortun, ſecundum generalem eccleſiæ Anglicanæ institutionem, de frugibus ſuis in autumno, nouem partibus ſibi retentis, decimas eccleſiæ & mihi, cuius parochiani ſunt, ſine diminutione ſoluere teneantur, antequam eidem eccleſiæ decimas ad eam ſpectantes perſoluant, ſeruientibus & mercenariis ſuis de frugibus non decimatis debita totius anni pro ſeruitio ſuo impendunt, & tunc deinde de reſiduo decimas perſoluentes: Vnde D. V. &c. quatenus ſub anathematis diſtrictione compellatis eos, vt decimas tam de nutrimentis animalium ſuorum, quam de frugibus ſine fraude & diminutione aliqua in autumno, ſicut mos eſt, ſtatim collectis frugibus, & in aliis temporibus, prout debentur, perſoluant, atque de ſubtractis atque retentis dignam ſatiſfactionem exhibeant.

PARS V. DE CONIUGATIS ET SPONSIS
MONASTERIVM INGRESSIS, VEL
INGREDI VOLENTIBVS.

CAP. I. *Idem Salernitano archiepiſcopo.*

VERVM poſt conſenſum illum legitimum de præſenti, licitum eſt alteri, altero etiam repudiante, monaſterium eligere, ſicut quidam ſancti de nuptiis vocati fuerunt: dummodo inter eos carnis commixtio non interuenerit, & alteri remanenti, ſi commonitus ſeruare noluerit continentiam, licitum eſſe videtur, vt ad ſecunda vota tranſire poſſit. Quia cum non fuiſſent vna caro effecti, poteſt vnus ad Dominum tranſire, & alter in ſæculo remanere.

CAP. II. *Idem Piſano archiepiſcopo.*

Diſt. 32.
Seriatim.

Quidam intrauit monaſterium inuita vxore, ipſum eadem repetente coactus eſt ad eam redire: ea mortua, quæris an ipſe cogatur ad monaſterium redire, an aliam poſſit accipere vxorem. Quæſtioni tuæ taliter reſpondemus, quod votum non tenuit. Vnde ratione voti non teneatur ad monaſterium redire. Vterius vero non poteſt accipere vxorem. Promiſit enim ſe non exigere debitum, quod

ANNO CHRISTI 1179. in eius potestate erat: & ideo tenuit votum; non reddere autem, non erat in eius potestate, sed mulieris. Vnde Apostolus: *Vir non habet potestatem, &c.*

CAP. III. *Idem * Exoniensi episcopo.*

Cum præditus sis scientia literarum, ignorare non potes nec debes, sanctorum patrum constitutione contraditum, vt vir, vxore sua in sæculo remanente, aut mulier, viro non assumente religionis habitum, non debeat ad religionem transire: quia cum vir & vxor vna caro sint, vt ait Apostolus, non potest alter ad Deum conuerti, & alter in sæculo remanere. Inde est quod apostolica auctoritate tibi prohibemus, ne in episcopatu tuo virum vel vxorem, nisi vterque ad religionem migrauerit, transire permittas. Sed si voluerint ad Deum conuerti, vterque ad frugem melioris vitæ transeat. Verum si vxor ita senex est & sterilis, quod sine suspitione possit esse in sæculo: dissimulare poteris, vt vir, ea in sæculo remanente & castitatem promittente, ad religionem transeat.

*Ephes. 5.
Dist. 50. Si quis diaconus.*

CAP. IV. *Idem Herefordensi episcopo.*

Præterea, vtrum laicus vxoratus, qui præsentibus sacerdotibus & monachis, episcopo ignorante, de licentia & permissione vxoris suæ, monasterium est ingressus, & forte professionem fecit, vxore in sæculari habitu remanente, nec ad religionem transeunte, aut perpetuam continentiam vouente, ab episcopo suo possit ad torum vxoris reuocari; an illa compellenda sit ad obseruationem perpetuæ continentiam. Dicimus quod nisi, vbi subest timor incontinentiam, vxor ad religionem transierit, vel in conspectu ecclesiæ continentiam seruare promiserit, ad eam debet & potest ab episcopo reuocari. Quia cum sint vna caro effecti, non debet vna pars in sæculo remanere, & altera ad religionem transire. Verumtamen vxor commendanda est & propensius exhortanda, vt ad religionem transeat, & castitatem seruare promittat.

Sed quid, si consensu vxoris perpetuam habuisset continentiam, manes cum ea in habitu sæculari.

CAP. V. *Idem * Exoniensi episcopo.*

Si quisquam qui se religioni deuouit, & habitu suscepto professionem fecit, postmodum sibi aliquam copula-

uerit, cogendus est ab ea discedere, & ad ecclesiam, cui se contulerat, debet sine contradictione transire. Quod si habitum suscepit, & non professionem fecit, sed solum votum emisit, & se ad religionem transire promisit, licet postmodum matrimonium contraxerit, non est ab ecclesia cogendus ad monasterium transire, & matrimonii vota rescindere.

CAP. VI. *Item Strigoniensi & * Colonienfi archiepiscopo.*

Coniugatus in monasterium conuerti desiderans, suscipi prohibetur, nisi vxor illius similiter conuertatur. Nam dum vnum vtrumque corpus post coniugii copulationem fit factum: incongruum est, partem conuerti, & partem in saeculo remanere. Nec recipitur illius viri apud Deum conuersio, cuius sequitur coniugalis foederis prostitutio. Cum igitur senatus S. clericorum longe praemineat coetui monachorum, ita vt aliquando bonus monachus vix bonum clericum faciat: nullus coniugatorum est ad sacros ordines promouendus, nisi ab vxore continentiam proficiente fuerit absolutus, vt fiat deinceps de carnali copula spirituale coniugium.

CAP. VII. *Idem eidem.*

Sane si coniugati consenserint ordinari, etiam vxoris voluntas prius requirenda est, vt sequestrato mansionis cubiculo, religione promissa, postquam pariter conuersi fuerint, ordinentur. Quod si in quibuscumque ecclesiasticis gradibus prouidenter scienterque curandum est, vt in domo Dei nihil sit inordinatum, nihilque praeposterum: multo magis laborandum, vt in eius promotione qui supra gradus omnes continetur, non erretur. Inde est, quod fraternitati tuae apostolica auctoritate prohibemus, ne vxoratum in episcopum praesumatis ordinare, nisi prius vxor continentiam professam, sacrum velamen sibi imponat, & religioni congruam vestem assumat. Nolumus etiam vt viri promotio vxori relictae in saeculo fieri possit perditionis occasio.

CAP. VIII. *Idem Brixienfi episcopo.*

Ex publico instrumento, quod nobis est praesentatum,

&

Dist. 6r.
Miramur.

ANNO
CHRISTI
1179.

& ex tenore literarum tuarum nobis innotuit, quod cum venerabilis frater noster Veronenſis epiſcopus de mandato noſtro cauſam matrimonii, quæ inter Matthæum virum & Agolechen mulierem vertebatur, ſuſcepiffet ſine debito terminandam, auditis vtriuſque rationibus & allegationibus, inter eos iudiciali ſententia matrimonium approbauit, & eidem mulieri præcepit, vt ad virum ſuum rediret, & exhiberet coniugalem affectum. Verum cum eadem mulier ad eum iuxta ſententiam prædicti epiſcopi egredi nollet, de mandato noſtro, ſicut accepimus, fuit vinculis excommunicationis adſtricta. Ceterum quia præfata mulier, licet a præfato viro deſponſata fuerit, adhuc tamen, ſicut ipſa aſſerit, ab ipſo eſt incognita, fraternitati tuæ per A. S. præſentibus mandamus, quatenus ſi ſupradictus vir mulierem ipſam carnaliter non cognouit, & eadem mulier, ſicut ex parte ſua nobis proponitur, ad religionem tranſire voluerit, recepta ab ea ſufficienti cautione, quod vel ad religionem tranſire, vel ad virum ſuum redire infra duorum menſium ſpatium debeat, ipſam, contradictione & appellatione ceſſante, a ſententia qua tenetur, abſoluas: ita quod ſi ad religionem tranſire maluerit, vterque reſtituat alteri, ſi qua alter ab altero habuit: & vir ipſe, ea religionis habitum aſſumente, ad alia vota licentiam habeat tranſeundi. Sane quod Dominus in euangelio dicit: *Non licet viro uxorem ſuam, niſi cauſa fornicationis, dimittere*: intelligendum eſt, ſecundum interpretationem ſacri eloquii, de his, quorum matrimonium eſt carnali copula conſummatum, ſine qua matrimonium conſummari non poteſt; & ideo ſi prædicta mulier non fuerit a viro ſuo cognita, licitum eſt ei ad religionem tranſire.

Matth. 5.
19.27. q. 2.
Non dubium.

CAP. IX.

Idem priori G. & fratribus iuxta diſciplinam bonæ memoriæ electi viuentibus.

Vxoratus autem ſine licentia propriæ vxoris inter vos nullatenus recipiatur: quæ ſi integræ famæ & opinionis ita exiſtat, quod nulla merito ſuſpicio habeatur eam ad ſecunda vota migrare velle, vel quod minus continenter debeat viuere: quod ſi, prout dictum eſt, talis extiterit, marito eius in conſortio veſtro recepto, ipſa publice in

Concil. Tom. 27.

V u u

32. q. 1. §.
Cum ergo.

conspectu ecclesie continentiam professæ, in domo propria cum filiis suis familiaque poterit remanere. Si autem talis fuerit, quæ suspicione careat, voto continentie celebrato, a sæcularium hominum conuersatione se remoueat, & in loco religioso, vbi Deo seruiat, perpetuo moretur. Nullus vestrum audeat mulierem aliquam tonsurare, vel eam ad habitandum secum assumat.

CAP. X. *Idem.*Post votum
simplex metu
interposito,
permitteri
contrahere
matrimonium.

Veniens ad nostram præsentiam Marcus eremita, sua nobis assertionem proposuit, quod quædam mulier cuidam viro absenti fide data se nupturam promisit: sed postmodum audiens plura de seueritate & inhumanitate ipsius viri, ei nulla ratione voluit copulari. Cum itaque timeret, ne illi nubere cogeretur, in manibus suis simpliciter votum continentie compromisit: non tamen vestem aut locum mutauit. Quo audito, prædictus vir aliam sibi copulauit, & ex ea prolem suscepit. Nos itaque attendentes tutius esse, vt præfata mulier post fidem & votum simplex oblatum, matrimonium contrahat, quam fornicationis reatum incurrat: fraternitati tuæ per A. S. mandamus, quatenus si plus non processerit, nec vestem aut locum mutauit, nec professionem fecit, prædictæ mulieri de fide mentita & voto violato congruam satisfactionem indicas, & ei cui vult nubendi in Domino licentiam tribuere non postponas.

D E S P O N S A L I B V S
ET MATRIMONIO CONTRAHENDO,
vel iam contracto.

CAP. I.

Idem abbati sancti Albani.

PROPOSITVM est nobis, quod vir quidam C. dum vxorem haberet, sibi aliam huius rei insciam copulauit, de qua plures filios habuit. Sed prima mortua, nititur a secunda discedere, asserens quod vxore sua viuente eam non licuit sibi copulare. Licet autem a Canonibus habeatur, vt nullus copuletur matrimonio quod prius polluerat adulterio,